

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน เพื่อที่จะสามารถรองรับการพัฒนาของประเทศและปริมาณความต้องการรถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศ ที่มากขึ้น กรณีไม่อาจปฏิเสธเลยว่า ยานพาหนะอย่างเช่นรถยนต์คือสิ่งจำเป็นในการใช้ชีวิต ในสังคมปัจจุบัน หากเป็นรถยนต์ที่เต็มไปด้วยสมรรถนะครบครันอย่างรถยนต์จากยุโรป ด้วยขนาด และการออกแบบที่แตกต่างจากรถยนต์ที่มีอย่างแพร่หลาย เป็นความแตกต่างที่หลายคนชื่นชอบ และต้องการครอบครอง อีกทั้งยังมีการตกแต่งที่สวยงามรวมถึงที่นั่งผู้โดยสารภายในรถ ระบบเบรก หรือระบบขับเคลื่อน โดยเฉพาะของรถยนต์ที่ผลิตในประเทศแถบยุโรป ระบบการขับที่ราบรื่น ซึ่งการนำเข้ารถยนต์นั้น แม้รัฐจะให้มีการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศได้ แต่ยังคงมีมาตรการ ทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษี¹ โดยภาษีอากรถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐแบ่งรายได้ จากภาษีอากรออกเป็น 2 ประเภทหลัก กล่าวคือ ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม

ภาษีทางตรง (Direct Taxes) คือภาษีที่ผู้มีเงินได้และทรัพย์สินจะต้องชำระให้กับรัฐ โดยตรง ไม่สามารถผลักภาระไปหาผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีที่ดิน และภาษีมรดก เป็นต้น

ภาษีทางอ้อม (Indirect Taxes) คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีมิได้จ่ายให้กับรัฐโดยตรงแต่ผู้เสียภาษี ผลักภาระภาษีไปในราคาสินค้าหรือบริการและผู้ประกอบการภาษีหรือผู้บริโภคคือผู้บริโภค ที่ซื้อสินค้าหรือบริการนั้นๆ จะนำเงินไปใช้ในการซื้อสินค้าโดยผู้ประกอบการหรือผู้ขายสินค้า และผู้ประกอบการจะเป็นผู้รวมภาษี ซึ่งอยู่ในซึ่งอยู่ในรูปของราคาสินค้านำไปจ่ายให้กับรัฐอีกทอดหนึ่ง เช่น ภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย เป็นต้น ซึ่งเก็บจากฐาน การบริโภคสินค้าและบริการ

¹ ชัยสิทธิ์ อนุชิตวรวงศ์. (2564). *การปฏิรูปเศรษฐกิจเพื่อความเป็นธรรมในสังคม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://tdri.or.th>. [2564, 11 มีนาคม]

รถยนต์นั้นจะถูกกำหนดอัตราภาษีศุลกากร คืออัตราอากรที่จัดเก็บโดยคิดจากร้อยละของมูลค่าหรือราคาศุลกากรสำหรับของที่นำเข้า โดยเก็บจากราคาที่แท้จริงของสินค้าในตลาด คือราคาขายส่งซึ่งเป็นราคาสินค้ารวมค่าประกันและค่าขนส่งจนถึงท่าเรือในประเทศไทย โดยมีพิกัดอัตราภาษีสูงถึงร้อยละ 200 ของมูลค่า²

ภาษีศุลกากร(Customs Duty) เป็นภาษีที่เรียกเก็บมาจากสินค้าที่นำเข้าและส่งออก เป็นการเก็บภาษีจากการนำเข้าสินค้า เพื่อเป็นกำแพงภาษี และเก็บภาษีจากการส่งออก³ ทั้งนี้เพื่อป้องกันอุตสาหกรรมในประเทศและส่งเสริมการส่งออก โดยในปัจจุบัน ภาษีศุลกากรจะเริ่มมีความสำคัญ ลดน้อยลง เนื่องจากทั่วโลกกำลังเปิดการค้าเสรี ในการจัดเก็บภาษี โดยปกติเมื่อมีการเก็บภาษีขาเข้า จะต้องมีการเก็บภาษีชนิดอื่นควบคู่ไปด้วยซึ่งกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานจัดเก็บแทนได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียม พิเศษแทนกระทรวงพาณิชย์ซึ่งในการนำเข้า

ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ภาษีจัดเก็บแทนกรมสรรพสามิต จากการขายเฉพาะที่เรียกเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภท ซึ่งมีเหตุผลสมควรที่จะต้องรับภาระภาษีสูงกว่าปกติ เช่น สินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสีย ต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี สินค้าและบริการที่มีลักษณะเป็นการฟุ่มเฟือยหรือสินค้าที่ได้รับผลประโยชน์เป็นพิเศษจากรัฐ หรือสินค้าที่ก่อให้เกิดภาระต่อรัฐบาลในการที่จะต้องสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการผู้บริโภค หรือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือ VAT เป็นการเก็บภาษีแทนกรมสรรพากร จากการขายสินค้า หรือการให้บริการในแต่ละขั้นตอนการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ⁴

ภาษีเพื่อมหาดไทย (Local Government Tax) เป็นภาษีที่เก็บเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เพื่อนำไปจัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานครและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้นำของเข้าจะต้องแสดงโดยคำนวณในอัตราร้อยละ 0 - 40 ของฐานภาษีสรรพสามิต⁵

² กรมศุลกากร. (2564). *พิกัดอัตราอากรขาเข้า ประเภท 87.02*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://itd.customs.go.th>. [2564, 11 มีนาคม]

³ ปราโมทย์ บุญมาตา. (2564). *การจัดองค์ความรู้ (KM) เรื่อง ภาษีศุลกากร*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.excise.go.th>. [2564, 11 มีนาคม]

⁴ กรมศุลกากร. (2564). *พิกัดอัตราอากรขาเข้า ประเภท 87.02*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://itd.customs.go.th>. [2564, 11 มีนาคม]

ในปัจจุบัน รถยนต์ถือเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตของคนในสังคมที่มีการใช้อย่างแพร่หลายภายในประเทศ ทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศทั้งในเอเชีย สหรัฐอเมริกาและประเทศยุโรป โดยส่วนมากมักพบเห็นรถยนต์ประเทศญี่ปุ่นมากกว่ารถยนต์ของประเทศอื่น ๆ เนื่องจากประเทศญี่ปุ่น ได้ย้ายฐานการผลิตรถยนต์หลายยี่ห้อเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย ทำให้ราคาของรถยนต์สัญชาติญี่ปุ่นนั้นถูกกว่ารถยนต์จากชาติอื่นและเมื่อเทียบกับรถยนต์ที่นำเข้าจากต่างประเทศแล้วนั้นจะมีราคาที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องปกติ หากจะเลือกซื้อรถยนต์มาใช้งานเมื่อความต้องการใช้รถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศมีมากขึ้น แต่การนำเข้ารถยนต์มีปริมาณน้อยเนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้รถยนต์นำเข้า ผู้ซื้อจึงไม่มีช่องทางเลือกในการซื้อรถยนต์ที่มากนัก เมื่อรถยนต์นำเข้ามีราคาสูงทำให้ไม่ได้รับความนิยมนิยมจากผู้ซื้อในการสั่งซื้อ เนื่องจากการนำเข้ารถยนต์ยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีการนำเข้าอย่างเสรี โดยเฉพาะรถยนต์ที่นำเข้าจากประเทศยุโรป จึงมีกลุ่มบุคคลใช้วิธีการต่าง ๆ ในการหลบเลี่ยงภาษีศุลกากร เพื่อให้จ่ายภาษีศุลกากรที่น้อยลง เช่น การนำเข้าอุปกรณ์ต่าง ๆ ของตัวรถยนต์แล้วนำมาจดทะเบียนประกอบเป็นรถยนต์จดทะเบียนในประเทศ ทั้งที่ประชากรบางกลุ่มในประเทศไทยมีธุรกิจและกำลังด้านการซื้อสูง และหากคนในประเทศมีความต้องการใช้รถยนต์นำเข้าเป็นจำนวนมาก วิธีการตอบสนองความต้องการที่สามารถที่จะมีแนวทางจัดการเพื่อให้การใช้ชีวิตในปัจจุบันมีการใช้รถยนต์ของประเทศยุโรปเพิ่มมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษาปัญหาหากกฎหมายการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์
2. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาหากกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์
4. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาหากกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

มีกลุ่มคนจำนวนมากที่มีความสนใจในการใช้รถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มคนที่มียาได้สูง รายได้ปานกลาง ตลอดจนถึงกลุ่มคนที่มียาได้น้อย ย่อมมีความต้องการใช้รถยนต์

⁵ พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560. หมวด 6

ที่ไม่แตกต่างกันจากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้ใช้รถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศมีจำนวนน้อยกว่าความต้องการที่แท้จริง โดยมีสาเหตุสืบเนื่องจากประเทศไทยมีฐานอัตราการจัดเก็บภาษีนำเข้าที่สูงและมีภาษีหลายประเภท ทำให้ผู้ที่ต้องการซื้อที่ต้องการครอบครองรถยนต์นำเข้าต้องซื้อรถยนต์นำเข้าในราคาที่สูงขึ้น หากมีการปรับลดฐานภาษีนำเข้ารถยนต์หรือเปลี่ยนแปลงแนวทางการแก้ไขปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการนำเข้ารถยนต์ได้แล้ว ย่อมเป็นการเพิ่มปริมาณการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษามุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวกับการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายเกี่ยวกับภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย และวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย เกี่ยวกับการนำเข้ารถยนต์ของไทยและต่างประเทศ เพื่อให้กฎหมายภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย มีความครอบคลุมสอดคล้องต่อการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยประเภทคุณภาพ จะทำการศึกษาโดยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการค้นคว้าและรวบรวมกฎหมาย ข้อมูลที่เป็นเอกสาร บทความวารสาร ผลงานวิจัย หนังสือ ตำราวิชาการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่วิจัยในฉบับนี้ แนวคิดทางกฎหมาย โดยเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ ทั้งตำราต่างประเทศและในประเทศไทย ตลอดจนข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต โดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปและจัดทำข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์
2. เพื่อทราบถึงแนวทางการใช้กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อทราบถึงปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษียรถยนต์นำเข้า
4. เพื่อเสนอถึงแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีการนำเข้ารถยนต์